

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

Levél a lap szerkesztéséhez minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy óra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 91. szám.

Szombat, április 18.

Husvét.

— április 18.

Elcsépelet közhelyek, vedlett frázisok időszeke! Ugyan hány toll termel e napon régen megirt, régen megunt ünnepi cikelyeket, amikben nincs semmi más, mint vizenyös sóhajtozás, affektált buzgalom, az Isten országáért és az emberiség üdvéért való hazug epekedés.

A frázisok túlélték a való, mélyeséges, igaz hitet. Ez a generáció tobzódik a nagy mondásokban, melyeknek üressége és változatlansága szembetűnő. Javában allelujáz ma a legridegebb szkeptikus, akinek lelke mélyen nem él a gyermekes hit, a jámbor buzgalom, se semmi, csak a legujabb kor kapzsi vágyai, amiket három fő motor mozgat: a pénz, a gyönyörűség és a rang után való féktelen törtetés.

Az Ur feltámadott s feltámadunk mi is! Ez hangzik ma számtalan ajkakon. Azokén is, akik ezt nem hiszik és nem remélik, s eszükbe se jut elmélkedni a szent tragédiáról és a megdicsőülésről.

Ma százezernyi cikelyek látnak napvilágot, miknek többnyire ezek a címei: Husvét. Föltámadunk! Alleluja!

Általában nincsen azokban semmi új. Sőt többnyire be vannak vonva az ódon-ság patinájával, a feledés rozsdájával, az unalom pókhálójával!

Azért van ez így, mert csupán frázisok. Csak vizenyös áramlások régóta lerakott iszapja, csak évi rétegekben lerakódott homok, amit a bőjti szelek rendszeresen felkavarnak és magukkal ragadnak.

Nincs bennük élő igazság, igazi hit. Nem a szív, a Krisztusi tan által meggyőzött elme termékei, csak a nyelv, amely recitál csengő-bongó frázisokat,

mely szaval, mikor vallani kellene, mely szóval, nem szívvel hódol az isteni önfeláldozás nagyszerű évfordulóján.

A mi korunk általános képmutatása dominál a kereszténység fenséges ünnepén. Üres szívek, kételkedő elmék, hazug ajkak allelujáit veszi szárnyaira a szolgálatkészség levegő.

A régi jámbor hit egyszerű zsolozsmái, mélyen átérzett konfiteorjai, pirosfajások, szentelt kalácsos kultusza, egyszerű, gyermekies buzgalma az ünnepnek — fájdalom — oda van!

Lassankint a japáni vizerőre járó imádkozó malmok színvonalára süllyed alá a közajtatosság. A családok asztali imáját felváltja a pietisztikus gép, mely éppen úgy kézrierővel hajtható, mint például a köszörűkő.

Belefulladt minden a frázisok, a külsőségek özönébe. A templombajárás lassankint megszűnik, mint belső szükséglet és tüntetés, cégérré változik át. Buzgón jár a templomba az aranyozó, a reverendaszabó, a viaszgyertya mártó, s míg ott térdel az oltár lépcsőjén: eszébe jut, hogy mikor lesz újra aranyozandó az oltár? — mikor készül új reverenda az áldozó javára? — s észreveszi, hogy tövig égtek a viaszgyertyák oltárokon és csillárokon, s örvendetesen dobban meg a szíve — a küszöbön álló nagyobb szállítás gondolatára.

Lassankint fogynak, akiket az igazi áhitat, szent eszme vezérel a templomba s kufar nép foglalja el a helyüket, melyre nézve az üzlet gyakorlati támogatása és nem a szent eszmény kultusza a templombajárás.

Az Isten a megmondhatója, hogy hova

vész, hova tűnik el a hit vonzóereje, az ünnep varázsa, a lelki felfrissülés és az erkölcsi javulásnak ez a két nagyszerű tényezője?

A lassankint befagyó vizet a jég gyenge hártaként lepi el s azután változik sulyos, nyomasztó pánccellá, mely végre lehat egészen a fenéig s megszüntet a mederben minden gépies, növényi és állati mozgadozást.

Epp így keletkezik s épp így hatalmasodik el a közömbösség jege is a kedélyeken. Jég, rideg közöny keletkezik ott, ahol valaha tiszta csermelyként csergedezett a gyermeki hit és buzgalom. Az Alleluja ma nem az, mi régen vala. Affektált az öröm, szelvelgett a remény és bizalom, formáság, vagy cégér a hit s földi céljai vannak a buzgólkodásnak.

A Megváltó e napon feltámadott. Hanem a mi szívünk mélyén vajjon feltámad-e a hű ragaszkodás a szeretet tanához, ami a maga szent és tiszta igazságában harmatként üdítette meg a szomjuhozó földet és magasztos, szent hivatásának megismerésére vezérelte az állati szenvedélyek uralma alá került embert?

Ki tudná azt megmondani, hogy a konvencionális hazugságok, a tervszerű hamisság, a megrögzött képmutatás ezen időszakában rá ismer-e az Ur a maga szent ünnepére?

A hivek, az igazak, a könyörületes felebarátok, akik a Megváltó példaadásának nyomdokán igyekeznek járni gyenge erőik szerint: szegjék meg a kenyeret az O emlékezetére, — s az O hagyománya és tanítása értelmében, üljék meg a Husvét szent ünnepet!

A „TORONTÁL” tárcája.

Ha meghalunk.

Ha meghalunk, a szeretőnkől
Mi lesz szegényből, él tovább?
S kihűlt ajkunk helyett keres mást,
Mely csókot kér és csókot ad?

És lesz tavasz, s virág a fákon
S a lombokon dalos madár,
Csak be a sirba, oda nem száll
Illat, se ének, se sugár?

S hogy nem vagyunk, még az se érzi,
Aki valaha szeretett?
Nem, mert csak míg ajkán ég csókokod,
Csak addig tiéd kedvesed...

Vértessy Gyula.

Az én muzsám.

Oh hiveim, kik sokszor kérditek,
Hogy szívem lángját ki gyújtotta meg,
Hogy az öke-e vagy barna az a lány,
Hogy muzsa-e, ki csókol igazán,
Vagy álmat ígér, tüzzel hitetget,
És elaltatja árva szívemet,
Hogy vajjon párja van-e neki más,
Vagy tán e nő is bűnös álmódás?
Oh hiveim, hallgassatok reám,
Én elregelem: milyen az a lány.

Egy liljomkertnek ezer virágszála
Szerelmes lett a fényes napsugárba,
És hogy a napfényt szerelemre keltsék,
Az almaikat mind belé lehették;

Szerelmes volt a fény s mint hű barát,
Egy lányhoz vitte minden illatát,
A lány őt meg nem hallgatta s ezért
A fény megunta a gyászos életét
És álmódozva, bűvös illatában,
Most ime ott pihen a lány hajában.

A szemé?! — óh mily egyszerű dolog:
A lelkem az, mely benne fölragyog.
A lelkem egyszer kéjes utra vágyott,
Megunta bennem ezt a bus világot,
És vágygat, fényvel, édes álmódással,
Egy egész érző, forró kis világgal,
Milyent egy égő csillag, messze szállva,
Nem is tért vissza régi otthonába.
S hogy hűtlen lelkem nem volt már enyém,
Soká kerestem, végre föllelém,
Bolyongó lelkem beleszédült végre:
A legszebb leány százszorszép szemébe.

Én hívnám, hívnám most a lelkemet,
De az kajánul, egyre rám nevet,
Hogy visszatérjen, óh, már nincs remény,
S mert nem jön ő, — utána járok én.
Az arca szép, miként egy bájos álom,
Hogy lepke száll rá, én azt nem csodálom
E rózsát szelőlő cirógatja lágyan
És csókot lop rá titkosan a vágyam,
Tavaszként ragyog lelkében a jóság,
Oh, azért éneke ocsán e rózsák!
És hívó ajka! — Oh Hafiz ha volnék,
Ez ajkról édes álmódást dalolnék,
S merengő éjjel, csillagok ha járnak,
Kitárnám szívemet a nagy világnak,
S velem dalolna csalogány s a rózsza,
Ha szívem mélyén rezdülne a nőra,
S egy ajkról, melyre minden álom téved,
Én eldalolnám szárnyaló mesémet.

A természetől mit is írjak én?
A természetől nincsen is mesém.
Királyi tönsegg nincsen rajta tán,
De mégis zsarnokom e győnye lány,

S hogy könnyed, fürge, óh azt jól tudom,
Mert — mily csoda — átszáll a kulcslyukon,
A zárt ajtókon át elem eson,
S betölti fényvel pusztá otthonom,
S ha boldogan lezárom két szemem:
Álomba ringat lágyan, csendesesen...

Ilyen a lány, akit szeretek én,
Kié a nőtam, álom s a mesém.
Kit csöndes éjjel, ha a táj pihen,
Sugárral hint be álmódó szívem,
Ki, mint a lidércfény az éjen át,
Ugy csábít engem, álmok vándorát,
Ki gyerekként, ha meglát, felkacag,
S a szívem hurján játszi dalba kap,
S az ujjá nyomán száll a költemény,
A költő ő — és kontár vagyok én.

Borsodi Lajos.

Az uszkocsil.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Esti 9 óra felé járt az idő. A farsangi éj
csillag milliárdjai vilamos fényvel ragyogtak,
itt-ott az égbolozaton színpompák csatantak el,
vilánszerűleg, nagy sárlót vágva, muntha lekiván-
koztak volna — a csillagbulást utánozva — a
sötét, de jó anyafődre. Az ég alján sötét felhők
tanyáztak, mint a tömött dunnák, a melyek hó-
píhékkel vannak tele.

Közbé tömegesen érkeztek a szánok, úgy,
hogy a tükök bakter brace Misó szeméi majd
kimeredtek a sok nézésben. Egyszerre csak le-
kaptá báránybőr süvegét, a mely alig akart
fölétől evelni, — mikor meglátta a Judinka néni
négy sárgáját, a mint az „Oroszlán” szálloda felé
szálltak s ott egy rántásra megálltak, a hol már
több előttünk érkezett szán és batar jelezte a

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve
Fiu felöltő 8 „ „ „

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve
Uri- és leány-kimono és gallér. . . 8 „ „ „

Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Uri felöltő 15 „ „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275-34.12

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

Torontálvármegye háztartása.

— Az 1907. évi zárszámadások. —

— április 18.

Közöltük, hogy Torontálvármegye állandó választmányának legutóbb tárgyalta a vármegye háztartásának 1907. évi zárszámadásait. A számadásokból konstatálható, hogy a vármegye gazdálkodása teljesen reális és helyes alapokon nyugszik s a vármegye vezetői szigorú gondoskodással ügyeltek arra, hogy a vármegye háztartásának mérlege kifogástalan legyen.

Most adjuk itt bővebb illusztrálásul a zárszámadás fő adatait, a melyek a következők:

A számadás szerint az összes bevételek 750.225 korona 54 fillér, az összes kiadások 739.233 korona 66 fillér, tehát a pénzügyi maradvány 10.991 korona 88 fillér.

A kezelés eredményére vonatkozó adatok kitüntetésére szolgáljanak a következők:

Valódi bevételre elő volt irányozva 603.405 korona, tényleg befolyt 666.427 korona 87 fillér, tehát több 63.022 kor. 87 fillérrel. Valódi kiadásra elő volt irányozva 603.405 korona, tényleg kiadott 662.243 korona 29 fillér, tehát több 58.838 korona 29 fillérrel.

A két eredményt összehasonlítva 4184 kor. 58 fillér a bevételi többlet. Átfutó bevétel volt 83797 korona 67 fillér. Átfutó kiadás volt 76990 korona 37 fillér, tehát a bevételi többlet 6807 korona 30 fillér, mely a valódi kezelés eredményével összeadva 10.991 korona 88 fillér bevételi többletet eredményez, mi a pénzügyi maradványnak megfelel.

De máserészt is a valódi kezelés tiszta bevételi többletét, mely 57.685 korona 70 fillért tesz ki, összehasonlítva a valódi kezelés tiszta kiadási többletével 56.267 korona 57 fillérrel, 1418 korona 57 fillér tiszta bevételi többlet marad, mely tehát azt bizonyítja, hogy a valódi kezelés bevételi, dacára annak, hogy a valódi kiadásoknál egy rovat kivételével túlléptek a költségvetési hitelek, fedezték a valódi kiadásokat s az állami előleg címén fennálló 22.817 korona 14 fillér, illetve a pénzügyi maradvány levonásával abból fennmaradó 11.825 korona 26 fillér szünetelő hátralék csupán az által keletkezett, hogy a számadástételre előleg címén kiadott 26.826 korona 29 fillérrel szemben mindössze 11.384 korona 82 fillér folyt be, tehát 15.442 korona 47 fillér, mint megtérítetlen hátralék maradt fenn az év végén.

Az előterjesztett zárszámadás helyes lévén, mint már említettük, az állandó választmány javasolta, hogy a zárszámadás az 1883. évi XV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelőleg a törvény-

hatósági bizottság által fogadtassék el, a felelős számadóknak, névszerint: Stefkovics Endre m. kir. adótárnoknak és Stojkovits György ellenőrnek, a szokásos óvások fenntartása mellett adassék meg; s hozandó határozat a vármegye hivatalos lapjában tétessék közzé, a felelősség-határidő lejártá után terjesztessék föl a m. kir. belügyminiszterhez.

A gyermeknap.

Az április 2. és 3-ára tervezett gyermeknapot az eső miatt el kellett halasztani.

Jobb időre, mint a husvéti ünnepek tájára nem is lehetett áttenni.

Hiszen az imént említett eső áldásos eredménye, szántófeldeinken, réteinken, gyümölcsös és szőlőkereteinken, virágágyainkon, fakadó bimbókban, zö'den sarjadzó növényzetben mutatkozik.

Fakadjon a növényzet reményterjesztő eredményével párhuzamosan szíveinkben is új élet. A sok óhaj, a sok Istenhez küldött fohással együtt ápoljuk a szeretet virágát, — éppen akkor, mikor a megújuló, tavaszodó természettel egyidejűleg az emberi kinos halálból örök életre ébredett Megváltót ünnepeljük, hálátelten dicsőítjük.

Törekedjünk, hozzá méltók, hálásak és így hozzá hasonlók lenni az által, hogy a szeretet boldogító érzésével lépünk azon helyek felé, hol szenvedő, színlődő, fakadó bimbókorukban az elveszés veszélyének kitett embercsemetéink megmentésére folyik a munka.

Husvét másodnapján, hétfőn, április 20-án és utána következő napon kedden 21-én lesznek a gyermeknapok, a melyeken ezen emberbaráti vállalkozás szolgálatába szegődött nagyszámu tagokból álló hölgybizottság két sátorban megejtendő gyűjtés, ugyancsak a nyílt üzletekben tett bevásárlásokból kikerülő részletetés által reméljük a gyermek-liga erejét tetelesen gyarapíthatni.

Botka Béla,
főispán, elnök.

Szllágyi Albert,
titkár.

Menczer Lipót,
rendező.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 20., 21. Gyermeknap.

Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.

Május 6. A jegyző-egylet közgyűlése.

Május 7. Tavaszi közgyűlés.

Május 11. Közig. biz. ülés.

Gyermeknapon.

Hó napsugár, tavaszvirágos erdő,
Akáclobokkal árnyalt ablakok,
Csicsergő fecske, elhaló harangszó . . .
Tavaszdalt nem zengek most rólatok.
— Az ut kavargó, szennyező porába
Akácvirágot hint a fergeleg,
Az ut kavargó, szennyező porába'
Látok sok síró, apró gyermeket . . .
— Jó emberek gyertek, segítetek!

Óklőnyfi féreg kinlódik a sárban,
Mert élni, lenni neki is joga,
S hiába nyújtja két kezét az égnek:
Nagy a szegények, árvák táborá,
Kevés a fillér, kevés a kenyér,
Sok az anyátlan, elhagyott gyerek,
Nincs egy mosolygás, nincs egy napsugár,
Mely földeriténé ezt a bus eget? . . .
— Jó emberek gyertek, segítetek!

Bánban fogant-e az, kiért könyörgünk,
Vagy vétek nyomja féreg-életét?
Ne kérdezzétek, angyal lesz belőle,
Könnyes mosolylyal nyújtja kis kezét —
Es jön velünk, nem kérdi, hogy hová?
Hisz sejtí, érzi: itt a szeretet;
Itt megsimítják lázas homlokát,
Itt nem rugdossák, mint kivet ebet . . .
— Jó emberek gyertek, segítetek!

Nagy a mi szívünk, annyi kincse van
S hol sok a kincs, ott morzsa is akad;
Hol a szív hinti áldó melegét,
A vadvirágból rózsátó fakad . . .

nagy község és az egész vidék intelligenciájának jelenlétére, kiket a mai estére a kereskedelmi bál gyűjtött egybe.

A mint a zöldre festett karcu szán, melynek elején egy török fej volt csembölnök ki-faragva, hirtelen megállt, már három fiatal ember is rohant egyszerre kiemelni a szán hecsenek igérkező tartalmát.

Hát bizony drága teher is volt az, a kit utoljára kiemeltek, mert először az öreg Judika néni s utána két bundába takart gyönyörű szép gyámleányát Milévát kellett a szó szoros értelmében kiemelniök az elősiető fiataloknak, mert a bundák szárnyai egymásra fagytak a nagy hidegben.

Miléva csengő, dallamos kacagása megre-meggettette az egyik szolgálatkész fiatal ember Bodics Vlada földbirtokos szívét, a ki különben már régen eseng a szép és gazdag Miléva keze után. Nem is engedte át másnak a kiszállásnál a segítséget, felkapta erős karjaiba Milévát s mint egy kis babát, úgy vitte be az öltözőbe.

Midőn a spanyol fallal védett öltözőből h-lépve a villamos világításnál mutatkozott, Miléva szépsége valóságos káprázatot volt. Termete őz, keble hófehér, haja, szemei feketék, fehér arcán pedig a legszebb rózsák virultak.

Bodics Vlada ennyi szépség és báj láttára elszédülve kiáltott fel egész önkénytelenül:

— Istenemre, Miléva nagysám, ma olyan szép mint egy valódi tündér! Szívem, lelkem el van ragadtatva, — esküszöm, meg vagyok babonázva!

Miléva pedig az ő csengő, aranyos hangján kacagva felelt:

— No no, Vlada barátom, ne olvadjon el, mint a viaszgyertya, előbb táncoljunk, aztán . . .

Tovább nem folytathatta, mert e pillanatban Tornianszky Velimir jött Miléva üdvözlésére, kinek Miléva elkétkohatalan örömmel nyújtotta kezét a Velimir felhasználva az alkalmat, ügyes fordulattal karját ajánlva Milévának, a báli terembe vitte.

Bodics Vlada kénytelen-kelletlen Judika néniit vezette.

A 15 tagból álló tamburás banda Velimir belépésre felállott s egy intésre csárdásba fogott. Szívhez szólon pengett a tambura, értettek hozzá a tamburások, miképen kell a táncolókat tűzbe hozni. Velimirt ésqMilévát is hatalmába ejtette a világ legszebb táncá, a csárdás, amelyet hol egymás karjába dölve, majd egymást megölelve szilaj jókedvvel roptak fáradszótalanul. Suhay Ferkó, a híres primás maga is majdnem tűzbe jött saját játéktól, ahogy nézte-nézte a szép Miléva szikrázó szeméit, bűvös bájos táncát.

Bodics Vlada pedig a hideg rázta az irigységtől, meg a féltékenységtől, s mikor látta, hogy már se hossza, se vége nem lesz ennek a táncnak, iszonyu bosszút forralt lelkében. Intett ő Suhay Ferkónak, de az dehogyan látott mást, mint a Miléva káprázatos szeméit.

Kiment a teremből, a kocsisokkal tárgyalt, majd jó barátaihoz fordulva, azokkal beszélt meg valamit, de amint visszatért a terembe s elborult lélekkel látta, hogy Miléva még mindig javában táncol Velimírral s hogy Velimir urskodik a tamburások felett, felingerelte a nagy számban megjelent szerbeket, akik csakhamar elkezdék kiabálni:

— Elég volt már a csárdás. Ábcug csárdás. Lett is mindjárt egy kis parázs szóváltás, meg láрма.

Velimir látva, hogy Vlada hova tereli a dolgot, nem esztette el táncosnáját, csak intett, hogy most már hadd kezdődjék a kólo.

Suhay elkezdte énekelni s játszani az „Ubjaj, ubjaj” című dalt, addig rendbe szedték magukat a szerb táncosok s kört képeztek. Suhay Ferkó látva, hogy már rendben vannak, rákezdte a „kólo”-hoz való zenét. E tánc, amely ép oly tüzes, ép oly erőteljes, mint a csárdás, esakhogy itt a férfiak s nők felváltva láncszemekként egymásba vannak fogódva s mint a magyar toborzóban, csak a lábbal kell megmutatni, hogy perzseg a férfiban a vér. Meg is mutatta Vlada nyomban, hogy ugy nem tudja senki sem rakni, mint ő. Nézte is azt mindonki s Miléva is — kívül a kóloban szembe került — elismerésnek adott kifejezést:

— Tako Vlada!

Bodics Vlada így kihéhvélve, igen szép szerb típusu férfi volt, de ravasz és számító ember is egyszersemind. Tudva azt, hogy Tornianszky Velimir a kártyáért a lelki üdvösségét is oda adja, csakcamar kis parázs ferblit rendeztetett jóbarátjaival. Amint Tornianszky meghallotta, hogy a táncsterem melletti helyiségben csupasz kasszáról van szó, elfeledett mindent, a szép Milévát, táncot s odament, leült ötdöknek a ferblihez.

Csak ezt akarta Vlada, most már az övé volt Miléva, folyton ő táncolt vele négyeset, csárdást stb. Hej, most már nem volt neki hosszú a csárdás, még meg is ujrátáta. Ott forgolódt, szorgoskodott Miléva körül, frissitők-

Alapítottatt 1867.

Torontálvármegye legnagyobb kalapraktára.

Állandó raktár 20.000—25.000.

Telefonszám 213

LIPTAY DEZSŐ NAGYBECSKEREK

kalap- és uridivat-áruháza

14-16.16

Tavaszi ujdonságok!

Tavaszi ujdonságok!

Paletok,

Színes ingek,

Nyakkendők,

Püstkakorók,

Pellerini,

Harisnyák,

Utazó pléd,

Botok,

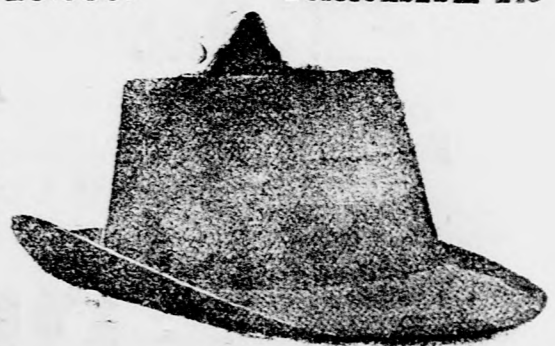
Esőköpeny,

Zsebkendők,

Esőernyők,

stb. stb.

Magyar, angol, francia és olasz gyártmány.

Oh hozzatok hát egy morzsát csupán,
Nem lesz nehéz azt nélkülöznetek.
A kevesből keveset adjatok
S csodás világgá tárul lelketek . . .
— Jó emberek gyertek, segítsetek!

Forró, nagy áldás éri majd szívet
Ki szeretettel egy fillért is ad,
Ki földre hozza s itt marasztja köztünk
A jótékony földi angyalát —
S ti gazdagok, ti gondoljátok el,
Hogy piszkos sárban hány kis szív remeg,
S az elhagyottak, gyámoltalanok
Hány gyilkot rejt könnyet ejtenek . . .
— És jönni fogtok, hogy segítsetek!
Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Föltámadás.

Elmúlt a nagy hét. A bánat ólomsúlyos fellegét továbbra az örökélet lehellate. A grász szőléséi elosztatta az isteni halhatatlanság fénye. Győzött a meny a pokol fölött; a tisztaság a bűn fölött! Az Isten fia áldozta föl magát bűneinkért. Kinhalált szenvedett, halála percében átérte az összes született és születendő embermilliók halálának pillanatát. Három napig fektült a sziklás sírban. És husvét ragyogó hajnalán szét pattantak sziklabörtönének zárókövei és ő maga, megdicsőült testtel, az angyalok Hallelujája közben, a dicsőség fényességében föltámadott!

Örömmel ültetek meg — mondják az apostoli konstitúciók — ez ünnepe. És tartatok meg így, amíg az Ur eljövend.

... És a római katolikus egyház, méltón az ősrégi tradíciókban szentelt ünnephez, örömpompával, díszszel, fényvel üli meg husvét ünnepe.

Már a régiek nagy pompával ülték meg ezt a napot. Konstantin császár már az éjjelt fényes nappalá varázsolta az ált., hogy mindenütt visszafolyt a gyújtott meg minden helyet lámpákkal világított ki, úgy — hogy amint egykor krónikások följegyezték: — „ezen büvös vigília a tündöklő napnál ragyogóbban fényelt”. A régi keresztények e napon vendégséget adtak, a szegényeket megajándékozták, — innen ered a husvét pirostojások szándékozása, — a foglyokat szabadonbocsátották, a templomokat kicsiket érő szőnyegeket horították el és a lakásokat megkoszorúzták s virágokkal fölekeztették. Az ünnepi szentmisét pedig mindenahol az Ur asztalához járultak.

A templomokban a hívők ezrei imádkoztak ma, várva az Üdvözítő föltámadását. A róm. kath. plébánia-templomban reggel 6 órakor volt az oltári szentség imádása. Hét órakor a tűz- és husvét gyertyaszentelés, kilenc órakor

ról gondoskodva s apró figyelmességeivel elárasztotta. Miléva pedig szomorúan tekintett egy párszor Velimir felé, de az belemért a kártyába, se nem látott, se nem hallott többé semmit. Reggel felé jelentették, hogy esik ám a hó, jó lesz azoknak, kik messze utról jöttek, mihamarabb visszaindulni, felhasználva a nyomot, mert könnyen el lehet tévedni, ha „befutta az utat a hó!”

Bodics Vlada erre alapította ravasz taktikáját s mikor Judinka néni és Miléva felszálltak a szánra, ő kiment utánuk.

A szán a négyessel megindult a legközelebbi tanya felé. Midőn a községen kívül voltak, egyszerre elébök áll egy kétlovas szán, „állj” t! kiáltanak, két tagba szakadt ember odamegy az aszonyokhoz s felkapják a két prêmes bundába takart Milévát s átvisszik a másik szánba, azzal az egyik férfi kiadta a rövid parancsot:

— Teraj!

Mindex egy rövid pec alatt ment végbe s mire a szánban maradt hölgynek sikerült fején a kendőt széjjel vonnia, a másik szán már messze volt. Izgatottan kérde a kocsiatól:

— Mi történt?

A kocsi, aki Bodics Vlada embere volt, csak annyit mondhatott, hogy:

— Kérem Judinka nagysám, elrabolták a Milévát!

— Kicsoda?

— Hát azt hiszem, a Vládó!

— Hajts vissza az Oroszlánba!

Amint a szintén hazafelé készülő vendégek látták, hogy Judinka néni szánja csak egy személyvel jön vissza, mindnyájan odaszaladtak, levették a szánkóról a hölgyet s bevitték a terem öltözőjébe.

pedig ünnepélyes szentmiseáldozat volt. Este hat órára pedig főzeng az ének, kigyulnak az örömtűzek s ragyogó körmenetben tartja az örök eszme diadalutját . . .

— A husvéti istentisztelet. Husvétvasárnapját és hétfőjét a szokásos nagy fényvel fogja megünnepelni a katolikus egyház. A róm. kath. plébánia templomban a két ünnepi istentiszteletet sorrendje a következő:

Husvétvasárnapján: Fél 8 órakor: Szentmise, fél 9 órakor szentmise, utána magyar szentbeszéd. 10 órakor: Német szentbeszéd, ünnepi nagymise. Délután 3 órakor: Ünnepélyes vecsernye.

Husvét hétfőjén: Reggel fél 8 órakor: Szentmise, utána német szentbeszéd. Fél 9 órakor szentmise, 10 órakor magyar szentbeszéd, ünnepi nagymise. Délután 3 órakor vecsernye.

— Tanács- és iparülés. A városi tanács tegnap délelőtt Strosz Béla vár. főjegyző elnöksége alatt ülést tartott. Az ülésen többek között a városi előfogatás, valamint az V. állami ovoda beburkolásának ügyét intézték el.

Mivel a március 31-iki rendkívüli városi közgyűlésen az előfogatás bérbeadása tárgyában hozott határozat a napokban jogerőre emelkedett, a városi tanács a mai ülésen megbizta dr. Végh Lajos vár. ügyészt, hogy Krpuccsin Száva előfogatással a szerződést megkösse. — Az V. állami ovoda beburkolásával pedig Mesznik Lipótot bízták meg, aki a versenytárgyalásnál a legjutányosabb ajánlatot tette. A tanácsülést követő iparülésen pedig, a következők nyertek iparrendelést: Tyószity Katalin szatócsüzletre és Pányi János kőművesmesterre.

— Állami kedvezmény. A m. kir. földművelési miniszter a pénzügyi és kereskedelmi miniszterekkel egyetértőleg Lederer Artur és Károly budapesti lakosoknak Cséka közég határában levő Arenda majori mezőgazdasági szeszfőzdeje részére az 1899. évi XLIX. t. cikkben meghatározott állami kedvezményeket az 1907. évi III. t. c. alapján meghosszabbította.

— A játékosnyó ügyelet közgyűlése. A játékosnyó ügyelet f. hó 11-ére hirdetett közgyűlése, mint már említettük, a megjelent tagok elégtelen száma miatt megtartható nem volt. Azért az elnökség a közgyűlés újabb határnapjára f. hó 25-ét tűzi ki s arra a tagokat e helyen is meghívja.

— Jövahagyott alapszabályok. A m. kir. földművelési miniszter a torontálmegyei gazdasági egyesület fiókját képező többi gazdakör alapszabályait jövahagyta.

Vládó kíváncsiságból szintén hallani akarván az első hírt, amint ő is oda szaladt, ugyancsak elbámult, midőn a kendőből s bundából — Milévát látta kibontakozni s ekkép nyilvánvalóvá lón, hogy Judinka néni lopták el, ami úgy történt, hogy ezuttal a hölgyek bundát cserélték, lévén a Judinka néni bundája melegebbet tartó.

De alig kezdte Miléva elmondani a történeteket, midőn az öltöző melletti szobából éktelen lármá s veszekedés zaja ütötte meg fülüket. Flások, székek, kőbe poharak, tükrök, ablakok törtek és zuzódtak össze, majd ocsmány kiabálás hallatszott, különösen Velimir hangját lehetett legjobban kivenni, aki kártyázó társait hamis játékosoknak, sipistáknak, betyároknak nevezte, amit azok palackdobással s éktelen zajjal viszonztak.

Miléva az ajtóban állt, midőn a vendéglős őt onnan elszólítva mondá:

— Nem csoda, hogy ki van magából kelve Velimir, ma vagyonának egy tekintélyes részét megint elferblizte.

Miléva szeméi elborultak, — de a másik pillanatban feltekintve, ott látta az ő hűséges jó bolondját, Bodics Vládót, aki örült szerelmében most már a legvégsőbire határozta magát s esdő szóval könyörgött Milévának . . .

... Miléva hozzá ment, kezét az övébe tette s az ő csengő kacagásával csak annyit mondott:

— Vládó, most már megengedem, hogy velem csinálj uszkocsit, — de ugy-e visszabocsátod Judinka néni?

Vládó pedig boldogan vonta ajkaihoz Miléva kezét, elérzékenyülve hajtogatta:

— Köszönöm Miléva, eszköszöm, hogy boldoggá tesztem. Schreyer Viktor.

Ugyancsak jövahagyta továbbá a földművelési miniszter a torontálmegyei vadászársaság alapszabályait is.

— A főgimnáziumi hangverseny. Emittettük, hogy a nagybecskereki főgimnázium, diáksegélyző alapja javára május 2-ikán nagyszabású hangversenyt rendez a kaszinóban. A hangversenyre már sérényen folynak az előkészületek s a rendezőség mindent elkövet, hogy a hangverseny minden tekintetben kiváló legyen. A hangverseny iránt már most is nagy az érdeklődés, amit az érdekes este kétségtelenül meg is érdemel. Az estély programját legközelebb teszi közzé a rendezőség.

— Meteor májusról. Kitérő időjósunk Meteor a május havi időjárásról a következőket jelenti: Május hónapnak csomópontjai 3., 4., 7., 8., 16., 20., 23., 25., 30-ra esnek, amelyek közül a legérdekesebb hatásuk a 7., 16., 20. és 25-ikiek. A 7-iki hűvös, a 16-iki száraz meleg, a 20-iki csapadékos, a 25-iki hűvös, esetleg hideg jellegűek. Május hónapja az eddigiektől eltérőleg inkább száraznak, mint nedvesnek ígérkezik, úgy, hogy ha sűrűbb napkitörések jönnének a hónapban elő, tul száraz lenne, így nem válna kedvezővé a terményekre nézve. Nyolcadikáig inkább csak szeles idő várható s ezután száraz meleg, mely időközbe esnek a fagyos szentek is, amelyek az ideán jól fogják magukat viselni.

— Gyermeknap adományok. A Gyermekvédő-liga javára újabban a következő adományok folytak be: A nagybecskereki főgimnázium ifjúságának gyűjtése főt. Balzai József ur utján 27 kor. 20 fill. Jankó Agostonné 10 kor. Dr. Gyertyánffy Jenő 10 kor. Riegler György (Jánosföld) 1 kor. Erneszt háza község gyűjtése 5 korona 98 fillér.

— Drágul a cukor. A nyerscukor ára már több nap óta állandóan emelkedik s a készáru tegnap 26-70 koronás árjegyzésével elérte a mostani évad alatt a legmagasabb árjegyzést. Az áremelkedés e hónap elejétől fogva meghaladja az egy koronát s ha az amerikai vásárlások meg nem szűnnek, úgy további áremelkedésre is van még kilátás. Az amerikai vásárlások főleg Fiuma, Triest s az északnémet kikötőkre terjeszkednek, hol szintén magyar és osztrák cukor jut behajózásra. Az Egyesült-Államok ebben az időnyben egymillió métermázsza cukrot vásároltak Európában.

— A kereskedelmi alkalmazottak táncestélye. A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak szakegylete május hó 2-án a Korona-szálloda nagytermében zártkörű táncestélyt rendez. Kedete fél 9 órakor. Személyjegy 1 kor. 20 fill. Jegyek válthatók a tagoknál és este a pénztárnál.

— A szegedi közöskönyha is feloszlik. Mint Szegedről jelentik, tegnap ott gyűlésre jöttek össze a szegedi közöskönyha tagjai. A gyűlésnek egyetlen tárgya volt az a fölött való határozás, hogy fennmaradjon-e a közöskönyha, vagy sem. Miután az elnök az alapszabályok megfelelő pontjainak felolvasása után feltette a kérdést, a tagok nagy többsége a közöskönyha feloszlását mondta ki. Ezzel tehát vége lett a szegedi közöskönyhának is s csak a becskereki könyha állja meg sikeresen a helyét.

Hugyköveknél a buziásfürdői „Phönix” forrás kiváló hatása. A vizelet összetételének megváltoztatásával a köképződést megátolja, a fennálló harutot gyógyítja és kisebb köveket, melyek a hugyutakon áthaladhatnak, ki is mossa. Ez oly gyakori jelenség, hogy a Buziásfürdő igazgató-sága egész kis muzeumával rendelkezik az így eltávozott köveknek. A buziásfürdői „Phönix” viz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb fűszerüzletben.

— Kiss szerencsése nagy. Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyerési esélyeket nyújtja. Nagy nyerevények mellett számos kisebb nyerevények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsátott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsését. Ezer és ezer ember lett így uton szegényből gazdag. Az osztálysorsjáték legutóbb megjelent képes leírását érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg. Az új sorsjáték I. osztályának húzása május 21. és 23-án lesz. Tegyen szerencsekeresletet és vásároljon sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss bankházában (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.), mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert Kiss szerencsése nagy.

Vasárnap és csütörtökön cigány zene mellett

Szent-István sörön

kívül kapható naponta friss

müncheneri Spatenbräu

Marcoín Jenő kaszinó-vendéglősnél.

Születések: Kocsis Kálmán, máv. hivatalnok, fia. — Krumenacker János, rk. közműves, leánya. — Ambrózy József, rk. ács, leánya. — Dr. Arany Odón, p. ú. tisztviselő, fia. — Koszó Mihály, rk. napszámos, leánya. — Gyukits Milán, gk. szabó, fia. — Staity Vitályos, gk. földmives, leánya. — Tsurtsin Milán, gk. napszámos, fia. — Dévity Mihály, gk. földmives, fia. — Momirski Sebők, gk. földmives, leánya. — Sárícs Dudás, gk. napszámos, fia. — Fellenz Miklós, máv. kalauz, fia.

Halálozások: Arva Mária, ág. ev. 9 hónapos, bélburut. — Petrov Mária, gk. 10 napos életgyenge. — Pelz Dánielné, gk. 26 éves, heveny veselő. — Alaszov Radivoj, gk. 21 hónapos, veselő. — Grozdan Milanko, gk. 5 hónapos, görcsök. — Özv. Tschurtschin Sándorné, gk. 74 éves, aggkór. — Rávit Dusan, gk. 23 hónapos, tüdőlob. — Arsinov Györgyné, gk. 49 éves, gyomorrák. — Steyer Katalin, rk. 3 éves, vörheny. — Fülöp József, rk. 52 éves, napszámos, tüdőlob. — Hun Ferenc, rk. 71 éves, tüdőtagulás. — Speer Anna, 70 éves, tüdőtagulás. — Frank János, rk. 17 hónapos, tüdőlob. — Szelesán Döme, gk. 2 éves, tüdőlob. — Gulyás Györgyné, rk. 76 éves aggkór. — Malajev Leposzava, gk. 18 hónapos, tüdőlob. — Molnár Sándor, rk. 1 hónapos, életgyenge. — Heinrich Domonkosné, rk. 22 éves, szervi szivbaj. — Stark Antal, rk. 30 éves péksegéd, tüdővész. — Özv. Sáfes Józsefné, rk. 86 éves, aggkór. — Krischan Petronella, gk. 3 éves, gyermekaszály. — Wagner Péter Pál, rk. 21 hónapos, hörgőburut. — Devity Milorad, gk. 1 napos, életgyenge. — Gaál Sándor, rk. 20 éves posta segéd, tüdővész. — Szviláro Zsárko, gk. 23 hónapos, tüdőlob. — Pa'ducski Velykóné, gk. 31 éves, tüdővész. — Tyurtyin Péter, gk. 85 éves, aggkór.

Irodalom, művészet.

* **Színháznívítás.** Polgár Károly szintársulata csütörtökön este Lugoson befejezve a szini évadot, most Nagybecskerekre jött rövid időre. A társulat tagjai tegnap este érkeztek meg s két hétre hangos lesz a kis ódon városi színház s estéuként ragyogás csillan föl az eddigi homály helyett.

Az első előadás holnap vasárnap lesz, amikor estére a szintársulat Strausz Oszkár világhírű operettjét, „A varázskeringő”-t mutatja be, mely „Ein Walzertraum” címen Bécsben került először színe s eddig több mint 300 előadást ért el. Az újdonságot a színigazgató legnagyobb fényvel hozza színe s az I. felvonásbeli udvari felvonulás jelmezei különösen pompásak lesznek. E darabban mutatkozik be a szintársulat újonnan szerződött művésztársa Peterdy Erika, aki Krecsányi temesvári szintársulatának volt oszlopos tagja. Kivüle Csánády Irma, Haraszti Vilma, Gáthy Kálmán, Remete Géza, Gózon Gyula és Solyomay Sándor játsszák a főszerepeket.

Délután Strausz szép zenéjű operettje „A tavasz” Kaposy Józsa felléptével kerül színe. Hétfőn este a „Varázskeringő”-t másodszer adják fenti szereposztásban.

Délután a „Cigánybáró”-ban Kaposy, Csánádi Irma, Gáthy Kálmán, Remete Géza játsszák a főszerepeket.

* **Az Arany János-társaság.** A temesvári Arany János-társaság április hónap 25-én, szombaton délután 5 órakor, az állami főreáliskola dísztermében nyilvános felolvasó-ülést tart. Tárgysorozat: 1. Prepeliczay Eleődné, rendező tag: Két várege. 2. A kövesvári sántány. 3. A békényi vár és VII. Kelemen pápa. 4. Perjessy Lajos, rendező tag: A százados ur meg a leánya, elbeszélés. 5. Páger Imre dr., rendező tag: Egy költői lelkű uró. (Emlékezés a nagykőrösi Arany János-szoborról.)

Heti rovat.

— április 18.

Ünnepi hét. A kisváros u'cáin idegenből jött jóbarátokat látunk, forgalmasabb és színesebb az u'ca képe, mint mákor. Szárnyát bontogatja az ünnepi hangulat és a hétfőnap fakó és rideg közönye helyébe a testvéri szeretet meleg érzései lépnek. A mindennapi élet könyörtelen tumultusából oly szívesen menekülünk a lelki ünnep virágos oázisaira. Az élet kalmára ilyenkor fölemeli a lelkét az ideálok napfénye felé, magassra, jó magasra, mert ebből a balzsamos fényből oly ritkán téved egy-egy sugár a szívünkre. Gondokkal terhelt fejünket az édes nyugalom puha vánszóra hajtjuk és elrejtjük az ember egyik legfontosabb szervét: a villogó tört, amelylyel az

élet harcában mákor és mindennap sebet ejtünk embertársainkon. Az ünnep: treuge Dei et hominis, amikor az egyház szent parancsának engedelmeskedve, fölmagasztosítjuk az Istent és szeretjük az embert. Az ünnep a lélek átmeneti gyógyulását jelenti, amikor a legdrágább gyógy-szerrel: a hittel balzsamozzuk a sebeinket. És a hit csodákra képes, mert — azt hisszük, hogy meggyógyultunk. Vespasianról olvassuk, hogy lábának pusztá érintésével meggyógyított egy bénát, ez utóbbi engedelmeskedett. Serapis isten egy látományának, ki megparancsolta neki, hogy e csodás gyógyításért forduljon a császárhoz. A Tacitus meséje nem új és nem elavult: a lelki bénát is a hit pusztá érintése gyógyította ma és mindenkor, máról-holnapra, amíg az életharc újra fegyverre nem szólít. Köszöntöm az ünnepet — a csöndjeért, a nyugalmáért, azért, mert a fegyvert és a szerszámot rövid időre kiejtem a kezemből. Az élet kegyence pihen — mert ünnepel. Az élet munkása ünnepel — mert pihen. Akárhogy van, örvendjünk és vigadjunk és felejtsük el, ha nincs ottunk örvendezésre és vigalomra. A naptár ünnepet mutat: legyünk rajta, hogy a naptárnak igaza legyen!

De az ünnepi hargulatnak beköszöntése előtt a műhelyek mélyén a rendesen lázasabbá forr a munka, több erővel lendül a munkás karja és a szellemi harcok agyvelejének több vércseppjét kinalja oda embertársainak, mintha csak a munka géniuszát akarnák expiálni a több napos pihenésért. Az ünnep előestéjén a foglalkozások minden ágában revelálódnak az ambíciók és ujjabb lendülettel törnek előre, de ez a merész impulzivitás talán sehol sem oly eleven és hangos, oly rikoltó és zürzavaros, mint az ünnepi irodalomban.

A fővárosi redakciók ilyenkor, ünnep előtt, bucajáró helyekké alakulnak át, shová irodalmi rajongók tehetségükbe vetett rendithetetlen hittel elzarándokolnak, dicsőségért, hírnévért, egyik-másik talán halhatatlanságért is. Irodalmi koldusok kopogtatnak a szerkesztőség ajtaján és életük minden tragikumát, hogy semmit sem akarnak elvinni, csupán — hoznak valamit. Egy lázas éjszaka déledelgetett szü'öttjét, egy kétszínű gemmát, amely gyönyörű akkor, ha a költője nézi és silány akkor, ha a közönség nézi. Évről-évre visszatérnek ők, a hosszuhajú, sápadt legények, mindig a régi kabátban és mindig a leg-ujabb verzeikkel. És ha az ujsággártás nagy masinájába egyik-másik szellemi termék véletlenül betéved és az ünnepnapon ezer meg ezer lap példányban szendén és gondosan elrejtve, ott pihen a sokat zaklatott csempész-gyermek: hórapos szobájában gyönyörű álmokat lát a diadalmas felisten, akinek alkotása fölött a gómörzégi kántorleány süffü könnyeket hullajt, aki talán nem is sejt, hogy e sirással — mennyire igaza van. Ime, a „tehetség” ünnepe, aki a szent napon képelethől font koszu'ou pihen.

És ünnepi hangulat föl a napi- és hetilapok kö'etekké duzzasztott példányain, ahol áhitatos cikkek és magasatos poemák tövén szerényen és láthatatlanul meghúzódzkodnak a kicsinyes egyéni érdekek, az egymással harcoló hiu és kicsiny törekvések, a tolatkodó érvényesülési-akadás és az emberi lélek összes nemesitlen indulatai. A főmör orgonabugás hangjai közül csak a gyakorlott fülnek csendül ki a hírnév után való örök szotalgia jajszava, amelyet az ünnepi himnuszokn hargos ütemei tu'harsognak, mert a világon ünnepnek kell lenni és ha ünnepi himnusz halunk, azt hisszük, hogy ünnep van. De azért csak csendüljön a szsat dal a hit parancsa szerint és — a hitünk érdekében.

Ünnepeljünk, pihenjünk. Valahol az Olympus táján már egy héttel ezelőtt kezdődhetett az ünnep, mert Kiló már azóta nem dolgozik a krónikás számára. De ha mindenképpen muszáj helyi újdonságról is beszámolnom, hát örvendő szívvel jelentem, hogy:

A régi törvényszéki épület kapuján végre befordultak a művészetszállító szekerek és a gyönyörű diszleteket — az egész színművészettel együtt — ideiglenesen fedél alá is helyezték. A lovak a szekerekkel már meg is fordultak, mert a lovakat — az idő rövidségére való tekintettel — nem fogták ki. Mindezeknél fogva a szívek örömmámorban uszunk, —odi.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső husvétü ünnepek miatt, kedden a rendes időben jelenik meg.

TAVIRATOK.

Kossuth Ferenc utja.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Raguzából sürgönyzik, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap este odaérkezett s husvét utáni keddig marad ott. Visszautaztában Kossuth Ferenc egy fél napot Mostár városa megtekintésére szentel ismét ugyanazon országos tisztviselő kalauzolása mellett és onnan megszakítás nélkül Budapestre utazik.

A horvát bán lovagias ügye.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, Rauch Pál báró és Medakovics Bogdán közt támadt lovagias ügy még mindig niucs befejezve. A segédek folyton tárgyalnak s jelenleg úgy áll a dolog, hogy Medakovics segédei becsületbiróságot kérnek, mert szerintük Rauch bárónak több elintézetlen ügye van.

A lembergi merénylet.

Budapest, április 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Lembergől sürgönyzik, a merénylő Sziczinszky Miroszláv ügyében az esküdtszéki tárgyalás május hónapban lesz. Sziczinszky és anyja együtt kerülnek a lembergi esküdtszék elé.

Az új galíciai helytartó.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a kormány most tanácskozik a galíciai helytartói állás betöltése ügyében. A helytartós gra több jelölt van, köztük dr. Bilinszky, Abrahamovics, Badeni Szaniszló és Bobrzinczky képviselő.

Az idegen nyelv joga.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronban nemrégiben a városi közgyűlésen több bizottsági tag azt kívánta, hogy a városi főmérnök valami előterjesztést németül is tegyen meg. A főmérnök ezt megtagadta, mire a közgyűlés rögtön határozatot hozott, hogy a tanács tagjai, ha valamelyik bizottsági tag kívánja, kötelesek németül is megtenni előterjesztéseiket. A főmérnök a határozatot megfellebbezte a belügyminiszterhez, aki most döntött. A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát, mert a nemzetiségi törvény szerint a közgyűlésnek joga van megkivánni, hogy az eléje kerülő ügyeket más nyelven is előterjeszszék.

Vonatösszeütközés.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti táv.) A rákosi pályaudvaron múlt éjjel két tehervonat összeütközött. Egy gyorstehevontat ugyanis beleszaladt az előtte haladó tehervontba. Mindkét vonat több kocsija megrongálódott, emberéletben azonban nem esett baj.

Erdőtűz Budán.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti táv.) A budai hegyek közt, a hűvöshölgy kö ül elterülő erdőben, játszó gyszekek tüzet raktak, amittől az erdő meggyuladt s mintegy 1600 négyzetméter területen leégett. Erős munka után sikerült a tüzoltóknak a tűz tovább terjedését meggátolni.

Milliók sikkasztás.

Budapest, április 18. (A „Torontál” eredeti táv.) A budapesti főkapitánysághoz érkezett jelentés szerint a svéd kereskedelmi bank pénztárosa Litholm Márton mintegy 300 ezer korona értékű papír és 700 ezer korona készpénz elsikkasztása után megszökött.

Határidő-gzlet.

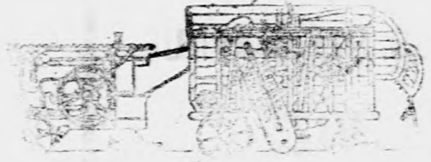
Budapest, április 18. (A nagybecskerek-Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra 1908.)	22 30 — —
Buza (októberre 1908.)	19 08 — —
Rozs (októberre 1908.)	16 36 — —
Zab (okt. 1908.)	13 14 — —
Tengeri (májusra 1908.)	12 84 — —

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy eséplési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13—14 éves fiu is kezelheti! ::

Arjegyzzék ingyen! Olcsó árak részlettízítésre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról.
(175—26.8)Tüdőbetegek, gyomor, bél, veseba-
josok, köszvényesek megmentője,
a legegészségesebb üdítő asztali italA MALNÁSI
Siculia
ARTÉZI GYÓGYVÍZ
KAPHATÓ MINDENÜTTFŐ-RAKTÁR: **BRAZAY KÁLMÁN** CSEHÉL
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 37/39.
Orvostanárok véleményei, használati
utasítás minden üvegehez van mellékelve

32—26.2

543/1908. sz.

Horvátkecsa község előljárósága.

Hirdetmény.Horvátkecsa község előljárósága rész-
ről ezennel közhírré tétetik, hogy a község
határában gyakorlandó**vadászati jog**1908. évi augusztus hó 1-től 1914. évi
július hó 31-ig terjedő 6 (hat) egymásután
következő évre nyilvános szóbeli árverésen
folyó évi május hó 10-én d. e. 9 órakor
Horvátkecsa községház tanácsstermében
berbe fog adatni.Az árverési feltételek az árverés nap-
jáig Horvátkecsa község előljáróságánál
megtekinhetők.

Horvátkecsa, 1908. évi április hó 15.

Nicka Sámuel, Mixich István,
jegyző. 388—33 bíró.

2677/b—10.3

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉMEPár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesser) és minden
más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.
Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fill.,
Margit-fogpép 1 korona, Margit-areviz 1 korona.Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben,
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő**FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész ARAD.

Főraktár Nagybecskerekén

Benkovich Mihály, Basch Ernő, Jakobi

Armin és Kellner József gyógy-

szerészeknél, Melkuhn

Dezső drog.

Páratlan és
csodás hatásu.Óvakodjunk
utánzatoktól.**FAJTOJÁSOK!**

Reitter Oszkárnál

NAGYBECSKEREKEN

kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozatott fajtisza telivér

Sárga orpington

Fehér orpington

Óriás pekingi kacsa } tojások

= darabja 70 fillér. =

•• Rázásmentes biztos csomagolás,
faládákban ingyenes. •••••

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRMER.

Legelső győzelmi díjak, ha-
zai és külföldi legelső és
legnagyobb kitüntetések.Őszi szállításra fenti állatokon kívül
nagytestű angol emdeni libák is
megrendelhetők. 364—x.2

KITÜNTETÉSEK:

- Arad
- Budapest I.
- Budapest II.
- Bécs
- Belgrád
- Lovrin
- Nagybecskerek
- Nagyvárad
- Pozsony
- Pécs
- Pancsova
- Szófia
- Szatmár
- Szabadka
- Temesvár
- Veszprém
- Zenta

Alapított 1872. évben.

Alapított 1872. évben

A NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR

elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

legelőzékenyebb visszafizetési módozatok mellett és engedélyez

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

Torontálvármegyében fekvő földbirtokokra.

A kölcsönök árfolyam-levonás nélkül, teljes
összegben készpénzben folyósíttatnak.

308—10.2

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poleshák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5 — koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a **TIRGRAM** névre. Gyár: **Budapest, IV. ker., Karoly-utca 1.**

19—15.10

„Ruszánda“ gyógy-iszap fürdő, MELENCZÉN. (Torontál.)

Mely gyógyeredményben azonos a Pöstyén és Szt-Lukács iszapfürdők gyógyerejével
1908. évi május hó 14-én nyílik meg.

Az iszap- és víz gyógyerejét különösen köszvényben, idült ízületi rheumában, a scrophulosis minden alakjában szenvedők, ugyszintén minden kenőgyógyódnak ellenálló bőrbetegek, különösen psoriasis és pruriginában szenvedők, továbbá rendellenes vérzésben szenvedő nők és idegbetegek igen magasztalják. Specialis hatása a csontbántalmaknál, caries necrosisnál, a leghíresebb nemzetközi fürdőket felülmúlja. Az idült Lues bántalomnál mint utókúra kitünő sikert mutat fel, és e célra külön kabinok állanak rendelkezésre.

Vendégeknek rendelkezésére állnak: három legmodernebben berendezett lakóházak, tágas terasokkal padokkal stb. stb.

Kívánatra, pontos cím megjelölésével, készséggel és díjmentesen közelebbi felvilágosítással szolgál alulírt ügyvivő.

Prospectusok bérmentve küldetnek.

Ruszánda gyógyfürdő igazgatóságáért:

Melenczén, 1908. évi március hó 26-án.
PIPERSZKI KAMÉNKO,
ügyvivő.

374—32

PETROVITS JENŐ,
elnök.

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése **NAGYBECSKEREK.**
Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története“, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története“, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek“, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok“ 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEÁL“ IRÓGÉP

torontálmezei vezérképviselősége.

220-x 12

MÜHLE ÁRPÁD kertészeti telepe TEMESVÁR. (Árpádtel.)

„MAD. MARGUERITE MÜHLE“

uj, feltűnést keltett Kannától eredő magvak.

Az idén friss, kifogástalan magot hozok áruba a mindenütt jogos csodálatot keltett rózsaszínű „Mad. Marguerite Mühle“ kanna válfajból. Több évi tapasztalatok révén ismeretes, hogy ezen, csakis önmegtermékenyítés által nyert magvak (a magot adó növények szigorúan elkülönítve tenyésztettek a többi kannafajtától), felette dusan virágzó és a legremekebb új színárnyalatokban pompázó kannasziót eredményeztek. A magvak rendkívül sok változatot szolgáltatnak — majdnem minden magzem más fajt ad, és a kannáknál majdnem minden lehető szín van képviselve. A legsötétebb bibortól kezdve, skarlát, cinober, párizsi piros, világos piros, sötétrozsa, világos és tiszta róza, egészen a legvilágosabb tejszínfehérig terjed a színjáték. Növényben majdnem valamennyi magonc egyenlő, amennyiben jól tömött, igen tetszelős növes által tűnnek ki. A fő azonban ezen kannasziótálynál a rendkívül dus virágzás és a hatalmas virágfürtök. A fiatal magoncok már az első évben szolgáltatnak gyönyörű szép virányt. 391—31

1 adag (20 magzem) 60 fillér, 10 adag 5 korona 50 fillér, 100 adag 50 korona.

A „Mad. Marguerite Mühle“-faj egy erős virágzó-képes gumója 3 K., 10 db 28 K., 100 db 250 korona.

Armbruster József

fűszer-, festék- és osemeg-kereskedő

Nagybecskerek, (Főutca).

Cognac, kiváló finom szilvorum, törköly, valódi szepesi borovicska, vanília-, esaszárkörte stb. likörök.

Különös jó minőségű kávé.

Cukor, bonbonok, szalámi, szardiniák, sajtok 16b—8.8 mindig a legfrissebb állapotban.

Pontos kiszolgálás.

Pontos kiszolgálás.

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—83.

Benzinlokomobilok, benzinmotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óralóraként 2—3 fillér. Több száz telep üzembn. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schloss János és Társai Szászvessző 8 HP. cséplő szerelvény
Magosi János és Fiai Monor (tanyák) 6 HP. " "
Papp János Hatosbányán " 8 HP. " "
Nagy J. Pál, Boglár " 6 HP. " "
Ifj Pál István, Órda (Boglár mellett) 4 HP. " "

Takács Imre malomtulajdonos, Pászto 75 HP. szivógáz-telep
Nagytopó ovecz 50 HP. " "
Rosmann Samu " Mocs (Köztem.) 40 HP. " "
Herczeg József " Magyarbányás 30 HP. " "
és még számos nagy uradalomba. 83—51-13

Bámulatos olcsó harisnyák.

Rövid gyermek harisnyák (Sockerli).

Patent gyermek harisnyák

szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
párja krajcár	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38

Női flor harisnyák a legújabb divatszínekben. Párja csak 45 krajcár.

Színes divat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 krajcár.

Wéhner Györgynél, Nagybecskerek.

(356—10.8)

Somatose

(Hus-tojásfehér)

emeli a legrovidebb idő alatt az

erőállapotot.

Kapható a gyógyszerárakban és drogua-üzletekben.

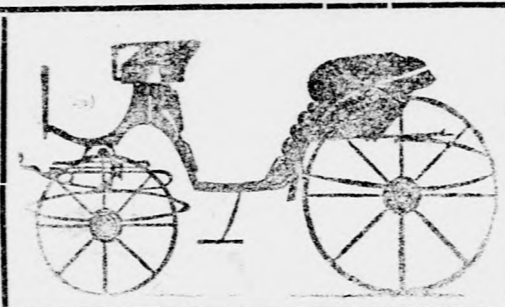
287a—20.3

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebet) készítek a legujabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát ujak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bognár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó **Nagybecskerek**, Aradaci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18-24.16

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács **Nagybecskerek**, a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindenféle hintó, halottaskocsi stb. újdonságok készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek s kérem a nagyérdemű közönség támogatását.

1017/1908. sz.

Perlasz község előjáróságától.

Hirdetmény.

Perlasz község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező, kiselezett

egy tenyészbika

és két községi kan f. évi április hó 23-án d. e. 9 órakor Perlasz község házában nyilvános árverésen el fog adatni.

Perlasz, 1908. évi április hó 16.

394-2.1

Község előjáróság.

WEITERSCHAN JAKAB.

Füzület Hunyadi-utca, fiók-üzlet Német- és Aradaci-utca sarkán Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerárú olktein kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, ugymint: lucerna, angol fokfű, valódi oberdorfi repamagot, mindenféle főzelék- és virágmagot a legjobb kelési minőségben.

== Raffia, kékkő a legjobb minőségben. ==

Föld- és faacdfesték, lakk, bronz, olaj- és olajlakk-festék, emallak, brunolin.

== Kőműves- és festőecsetek. ==

Állandó raktár cement, portland, mész, háztetőlemez, kátrány, karbolneum, kocsikenőcs és gépolajban.

Saját termésű

bor és törköly-pálinka.

Ásványvizek nagy raktára.

== Friss töltés! ==

143-52.12

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult községnyél, csúznál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés: Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerertára az „Arany oroslához”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—

Hamisítások törvénytelenül fenytettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” felirattal önozzattal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer községnyél, csúznál és meghűlés következményeinél legismertebb népszer. —

Egy önozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

10-22.16

Főszétküldés

Moll A. gyógyszerész ca. és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken kapható Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszerertáraiban.

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a tavaszi idényre férfi-, női- és gyermekcipőkben a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.

A hazai ipart pártolandó:

mindenki vegyen csakis nálam kapható Debreczenben készült cipőt, mely csinosra és jóságra minden külföldit felülruul.

Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben különlegességek óriási raktára.

Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.

Vidékre különös olcsó árak. 10 koronán felül bérmentve.

363-50.8

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

A ki szép akar lenni,

használja egyedül a Hajós féle

aradi ibolya-crémel,

mert a világ minden részéből jövő hálairatok legjobban bizonyítják, hogy

ennel jobb széplőszer nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibires, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot

— varázsszerű gyorsan eltüntet. —

== Egy tegely ára 1 korona. ==

Vigyázat! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és vásárolni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerertárban, ARAD.

Főraktár: **Nagybecskereken,**

MELKUHN DEZSŐ drogeriájában.

Továbbá minden gyógyszerertárban, illatszerüzlet és drogeriában.

324-20.9)

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches”

extra et vergé

„Mizpah” vergé

„Ramses” vergé

„Le Zouave” vergé

a világhírű cigaretta papirgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papirgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17-21.16